

Downloaded via the EU tax law app / web

62017CJ0692

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

17 päivänä lokakuuta 2019 (*1)

Ennakkoratkaisupyyntö – Arvonlisävero – Direktiivi 2006/112/EY – Vapautukset – 135 artiklan 1 kohdan b ja d alakohta – Liiketoimet, jotka koskevat luottojen myöntämistä ja välitystä sekä luottojen hallinnointia – Liiketoimet, jotka koskevat saamisia, lukuun ottamatta saamisten perimistä – Tuomioistuimen päätöksellä vahvistettua saamista koskevan ulosottomenettelyn asianosaisaseman luovuttaminen kolmannelle vastiketta vastaan

Asiassa C-692/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Supremo Tribunal Administrativo (ylin hallintotuomioistuin, Portugali) on esittänyt 8.11.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.12.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Paulo Nascimento Consulting – Mediação Imobiliária Lda

vastaa

Autoridade Tributária e Aduaneira,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev sekä tuomarit L. Bay Larsen ja C. Vajda (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.2.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

–

Paulo Nascimento Consulting – Mediação Imobiliária Lda, edustajinaan R. Silva Lopes ja A. Coelho Martins, advogados,

–

Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ja R. Campos Laires,

–

Euroopan komissio, asiamiehinään L. Lozano Palacios ja B. Rechená,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.5.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1

Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL 2006, L 347, s. 1) 135 artiklan 1 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2

Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Paulo Nascimento Consulting – Mediação Imobiliária Lda (jäljempänä PNC) ja Autoridade Tributária e Aduaneira (vero- ja tulliviranomainen, Portugali) ja jossa on kyse arvonlisäverosta, joka on maksettava sillä perusteella, että PNC on luovuttanut tuomioistuimessa vahvistettua saamista koskevan ulosottomenettelyn asianosaisasemansa kolmannelle vastiketta vastaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3

Direktiivin 2006/112 2 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaan arvonlisäveroa on suoritettava ”verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta” ja ”verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta”.

4

Kyseisen direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Verovelvollisella’ tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti missä tahansa harjoittaa liiketoimintaa, riippumatta tämän toiminnan tarkoituksesta tai tuloksesta.

Liiketoimintana pidetään kaikkea tuottajan, kauppiaan tai palvelujen suorittajan harjoittamaa toimintaa, mukaan lukien kaivostoiminta, maataloustoiminta ja vapaa ammattitoiminta tai vastaava. Liiketoimintana pidetään erityisesti aineellisen tai aineettoman omaisuuden hyödyntämistä jatkuvaluontoisessa tulonsaantitarkoituksessa.”

5

Kyseisen direktiivin 14 artiklan 1 kohdan mukaan ”tavaroiden luovutuksella’ tarkoitetaan aineellisen omaisuuden omistajalle kuuluvan määräämisvallan siirtoa”.

6

Saman direktiivin 24 artiklan 1 kohdan mukaan ”palvelujen suorituksella’ tarkoitetaan liiketoimintaa, joka ei ole tavaroiden luovutus”.

7

Direktiivin 2006/112 25 artiklan a alakohdassa säädetään, että ”palvelujen suoritus voi käsittää

muun muassa – – aineettoman omaisuuden luovutuksen, riippumatta siitä, perustuuko luovutus saantokirjaan vai ei”.

8

Tämän direktiivin 135 artiklan 1 kohdan b ja d alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vapautettava verosta seuraavat liiketoimet:

b)

luottojen myöntäminen ja välitys sekä luotonantajan harjoittama luottojen hallinta [oikeammin: hallinnointi];

--

d)

liiketoimet, mukaan lukien välitys, jotka koskevat talletus- ja käyttötilejä, maksuja, tilisiirtoja, saamisia, shekkejä ja muita siirrettäviä asiakirjoja, lukuun ottamatta saamisten perimistä”.

Portugalin oikeus

9

Portugalin arvonlisäverolain (Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado), jolla direktiivi 2006/112 saatettiin osaksi Portugalin oikeusjärjestystä, 9 §:n 27 kohdan a ja c alakohdassa, sellaisena kuin niitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin (jäljempänä arvonlisäverolaki), säädetään, että arvonlisäverosta on vapautettu seuraavat liiketoimet:

”a)

luottojen myöntäminen ja välitys, niiden muodosta riippumatta, mukaan luettuna niiden diskonttaus ja rediskonttaus, sekä luotonantajan harjoittama luottojen hallinnointi tai hoito;

--

c)

liiketoimet, mukaan lukien välitys, jotka koskevat talletuksia, käyttötilejä, maksuja, tilisiirtoja, maksujen vastaanottamista, shekkejä, siirtokelpoisia asiakirjoja ja muita välineitä, lukuun ottamatta pelkkiä saamisten perimistä koskevia liiketoimia.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10

Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että marraskuussa 2006 PNC oli saanut kiinteistönvälitystoimintansa yhteydessä yksinoikeudella maatalousmaan myyntitoimeksiannon. PNC välitti ostotarjouksen toimeksiantajalleen, joka oli kyseisen kiinteistön omistaja, mutta tämä hylkäsi ostotarjouksen ja kieltäytyi maksamasta suoritetusta palvelusta PNC:lle.

11

PNC saattoi asian Tribunal de Família e Menores e de Comarca de Portimãoon (Portimãoon

alioikeus, Portugali) käsiteltäväksi, jotta sen toimeksiantaja velvoitettaisiin maksamaan sille 125000 euroa kiinteistönvälityspalkkiona arvonlisäveroineen ja viivästyskorkeineen siihen saakka, kunnes maksu suoritetaan kokonaan. Tuomio, jolla kyseinen tuomioistuin hyväksyi PNC:n kanteen, tuli lainvoimaiseksi.

12

Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi, että sen vuoksi, ettei velallinen ollut suorittanut tätä maksettavakseen määrättyä summaa, PNC pani edellä mainitussa tuomioistuimessa vireille ulosottomenettelyn tämän saman tuomioistuimen tuomiolla vahvistaman saamisensa, joka oli suuruudeltaan yhteensä 170859,62 euroa, perimiseksi.

13

On lisäksi riidatonta, että velalliselle kuuluva kiinteistö määrättiin takavarikkoon kyseisen ulosottomenettelyn yhteydessä maksettavana olleen summan maksamisen turvaamiseksi. Takavarikon kohteena ollut omaisuus määrättiin tämän jälkeen PNC:lle 606200 euron summasta, joka vastasi noin 70 prosenttia kyseisen omaisuuden markkina-arvosta. Määräykseen liittyi PNC:n velvollisuus maksaa ulosottovirastolle ylijäävä osuus – eli mainitun summan ja PNC:n saamisen arvon välinen erotus – ulosottokuluineen, eli yhteensä 417937,12 euroa.

14

PNC luovutti 29.9.2010 tehdyllä sopimuksella Starplant – Unipessoal Lda:lle (jäljempänä Starplant) kaikki vireillä olevan ulosottomenettelyn asianosaisasemaansa perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa Starplantin suorittamaa 351619,90 euron maksua vastaan.

15

Lokakuussa 2010 PNC merkitsi kirjanpitoonsa 125000 euron suuruisen summan edellä mainitulle toimeksiantajalle suoritetusta palvelusta saatuna vastikkeena ja suoritti tältä osin maksettavana olleen 26250 euron suuruisen arvonlisäveron. Lisäksi se merkitsi kirjanpitoonsa ”erittelemättöminä muina tuloina” 200369,90 euron suuruisen summan, joka vastasi Starplantin maksaman hinnan jäännösosaa, josta se ei suorittanut arvonlisäveroa.

16

Autoridade Tributária e Aduaneira osoitti PNC:lle maksuunpanopäätökset arvonlisäverosta korkeineen, eli yhteensä 83647,77 euron osalta, katsottuaan, että PNC:n arvonlisäveroilmoituksessa kyseiseltä ajanjaksolta ei ollut kirjattu oikein asianosaisaseman luovuttamista 351619,90 euron vastiketta vastaan. Mainittu viranomaiskatsoi tältä osin, että kyse oli kiinteistönvälityspalkkiota koskevaan liiketoimeen nähden erillisestä liiketoimesta, josta oli maksettava arvonlisäveroa, sillä se merkitsi verovelvollisen tässä ominaisuudessa suorittamaa vastikkeellista oikeuden luovutusta, joka kuului palvelujen suorituksen käsitteeseen ja johon ei sovellettu mitään arvonlisäverolaissa säädettyä vapautusta.

17

Tribunal Administrativo e Fiscal de Loulé (Loulén hallinto- ja verotuomioistuin, Portugali) hyväksyi PNC:n kanteen, jossa tämä vaati edellä mainittujen arvonlisäveroa koskevien maksuunpanopäätösten kumoamista.

18

Tribunal Central Administrativo Sul (Etelä-Portugalin hallinnollinen keskustuomioistuin, Portugali), jonka käsiteltäväksi Fazenda Pública (verohallinto, Portugali) oli saattanut asian, kumosi 4.2.2016 antamallaan tuomiolla ensimmäisessä oikeusasteessa annetun tuomion sillä perusteella, että kyseessä oleva saamisen luovutus kuului PNC:n liiketoimintaan, koska sitä oli pidettävä verollisena palvelujen suorituksena ja koska siihen ei sovellettu mitään arvonlisäverolain 9 §:ssä tarkoitetuista vapautuksista. Mainittu tuomioistuin katsoi erityisesti, että kyseiseen liiketoimeen ei sovellettu arvonlisäverolain 9 §:n 27 kohdan a alakohdassa säädettyä vapautusta, joka koskee luottojen myöntämistä ja välitystä koskevia pankki- ja rahoitusliiketoimia.

19

PNC valitti tästä tuomiosta Supremo Tribunal Administrativo (ylin hallintotuomioistuin, Portugali) ja vetosi ensisijaisesti siihen, että arvonlisäverolain 9 §:n 27 kohdan a alakohdalla sovelletaan myös muiden kuin rahoituslaitosten toteuttamiin saamisen luovutuksia koskeviin liiketoimiin. Tältä osin se tukeutui unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka koskee mainitulla 9 §:n 27 kohdan a alakohdalla osaksi Portugalin oikeutta saatetun unionin oikeuden säännöstä, eli jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL 1977, L 145, s. 1) (jäljempänä kuudes direktiivi) 13 artiklan B kohdan d alakohdan 1 alakohdalla. Tämä kuudennen direktiivin säännös on toistettu direktiivin 2006/112, jolla kuudes direktiivi on kumottu ja korvattu 1.1.2007 alkaen, 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa.

20

Tässä tilanteessa Supremo Tribunal Administrativo päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Kuuluuko se, että arvonlisäverovelvollinen luovuttaa vastiketta vastaan kolmannelle asianosaisasemansa sellaisen menettelyn osalta, jossa se vaatii täytäntöön pantavaksi tuomioistuimessa vahvistettua saamista, joka johtuu kiinteistönvälityssopimuksen täyttämättä jättämisestä ja johon on lisätty maksuhetkellä voimassa olleen verokannan mukainen arvonlisävero ja viivästyskorot laskettuna täysimääräiseen maksuun saakka, direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn vapautuksen soveltamisen kannalta ’luottojen myöntämisen’, ’luottojen välityksen’ tai ’luottojen hallinnoinnin’ käsitteen alaan?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

21

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan b alakohdalla tulkittava siten, että vapautusta, josta mainitussa säännöksessä säädetään sellaisten liiketoimien osalta, jotka koskevat luottojen myöntämistä ja välitystä sekä luottojen hallinnointia, sovelletaan liiketoimeen, jossa verovelvollinen luovuttaa kolmannelle vastiketta vastaan asianosaisasemansa saamista koskevassa ulosottomenettelyssä.

22

Aluksi on tarkasteltava, onko kyseinen liiketoimi arvonlisäveron alainen liiketoimi.

23

Tältä osin on ensinnäkin todettava, että direktiivin 2006/112 2 artiklan 1 kohdasta, jossa määritellään arvonlisäveron soveltamisala, ilmenee, että arvonlisäveroa kannetaan jäsenvaltion

alueella ainoastaan toiminnasta, joka on luonteeltaan taloudellista eli liiketoimintaa. Kyseisen direktiivin 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan verovelvollisella tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti missä tahansa harjoittaa liiketoimintaa. Liiketoiminnan käsite määritellään mainitun direktiivin 9 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa siten, että se kattaa kaiken tuottajan, kauppiaan tai palvelujen suorittajan harjoittaman toiminnan ja erityisesti aineellisen tai aineettoman omaisuuden hyödyntämisen jatkuvaluontoisessa tulonsaantitarkoituksessa (tuomio 8.11.2018, C&D Foods Acquisition, C-502/17, EU:C:2018:888, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24

On todettava, että unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus tulkita direktiivin 2006/112 9 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa asiassa, joka johti 13.6.2013 annettuun tuomioon Kostov (C-62/12, EU:C:2013:391), jossa oli kysymys siitä, oliko henkilö, joka oli pääasiallisen liiketoimintansa osalta arvonlisäverovelvollinen, velvollinen maksamaan arvonlisäveroa satunnaisesti toteuttamista toimista tilanteessa, jossa kyseisen henkilön sivutoiminta, joka oli kylläkin luonteeltaan liiketoimintaa ja liittyi läheisesti pääasialliseen liiketoimintaan, ei vastannut pääasiallista toimintaa. Unionin tuomioistuin totesi, että luonnollista henkilöä, joka on jo arvonlisäverovelvollinen sellaisen liiketoiminnan osalta, jota hän harjoittaa pysyvästi, on pidettävä ”verovelvollisena” kaikesta muusta, satunnaisesti harjoittamastaan liiketoiminnasta sillä edellytyksellä, että kyseinen toiminta on arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua toimintaa (ks. vastaavasti tuomio 13.6.2013, Kostov, C-62/12, EU:C:2013:391, 31 kohta).

25

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että liiketoimien lukumäärää ja laajuutta ei voida pitää arviointiperusteena, jolla yksityisessä ominaisuudessa harjoitettu toimijan toiminta, joka on kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolella, erotetaan sellaisen toimijan toiminnasta, jonka toiminta on liiketoimintaa (ks. vastaavasti tuomio 15.9.2011, Saby ym., C-180/10 ja C-181/10, EU:C:2011:589, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26

Nyt käsiteltävässä asiassa PNC on esittänyt epäilyjä siitä, voidaanko luovuttajan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa katsoa toimineen direktiivin 2006/112 9 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun liiketoiminnan puitteissa sillä perusteella, että PNC:n osallistuminen pääasiassa kyseessä olevaan saamisen luovutusta koskevaan liiketoimeen on ollut vain kertaluonteista, sillä liiketoiminta, jota se harjoittaa tavanomaisesti, on kiinteistövälitystoimintaa.

27

Tältä osin on todettava, että – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa – oikeusriita, jonka yhteydessä pääasiassa kyseessä oleva luovutustoimi on toteutettu, liittyy sellaista saamista koskevaan ulosottoon, joka perustuu PNC:n kiinteistövälityspalvelujen suorittamisesta muodostuvan verollisen liiketoiminnan puitteissa tehtyyn sopimukseen, eikä PNC kiistä sitä, että se on ulosottomenettelyn taustalla olevan liiketoimen osalta toiminut liiketoimintansa puitteissa. Näin ollen pääasiassa kyseessä oleva liiketoimi on todellisuudessa välitöntä seurausta kyseisen yhtiön pääasiallisesta liiketoiminnasta.

28

Näissä olosuhteissa se seikka, että pääasiassa kyseessä oleva liiketoimi, jonka on toteuttanut jo arvonlisäverovelvollinen henkilö, ei vastaa kyseisen henkilön pääasiallista liiketoimintaa ja tämä henkilö on toteuttanut liiketoimen vain satunnaisena toimena, ei sulje pois sitä, että kyseinen henkilö on toiminut tämän toimen osalta direktiivin 2006/112 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun liiketoiminnan puitteissa.

29

Toiseksi on syytä muistuttaa, että direktiivin 2006/112 2 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaan arvonlisävero on suoritettava ”verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta” ja ”verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta”.

30

Direktiivin 2006/112 14 artiklan 1 kohdan mukaan tavaroiden luovutuksella tarkoitetaan ”aineellisen omaisuuden omistajalle kuuluvan määräämisvallan siirtoa”, kun taas kyseisen direktiivin 24 artiklan 1 kohdan mukaan palvelujen suorituksella tarkoitetaan ”liiketoimintaa, joka ei ole tavaroiden luovutus”.

31

Nyt käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että pääasiassa kyseessä oleva liiketoimi on arvonlisäverotuksen kannalta suoritettu vastikkeellisena. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että PNC luovutti Starplantille vastiketta vastaan yhtenä kokonaisuutena kaikki oikeudet ja velvollisuudet, jotka perustuivat sen asianosaisasemaan ulosottomenettelyssä, jossa oli kyse tuomioistuimen päätöksellä vahvistetusta saamisesta, jonka perimisen toteutuminen oli turvattu velalliselle kuuluvan kiinteistön takavarikolla ja omistusoikeuden määräämisellä PNC:lle.

32

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että kyseessä on yksi ainoa suoritus silloin, kun verovelvollisen asiakkaalleen tarjoamat kaksi osatekijää tai toimintoa tai sitä useammat osatekijät tai toiminnot liittyvät niin läheisesti yhteen, että ne muodostavat objektiivisesti tarkasteltuna yhden jakamattoman taloudellisen suorituksen, jonka paloittelu osiin olisi keinotekoisista (ks. vastaavasti tuomio 10.3.2011, Bog ym., C?497/09, C?499/09, C?501/09 ja C?502/09, EU:C:2011:135, 53 kohta ja tuomio 10.11.2016, Baštová, C?432/15, EU:C:2016:855, 70 kohta).

33

Kun otetaan huomioon tämän tuomion 31 kohdassa mainitut unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenevät seikat, on näin ollen katsottava, että pääasiassa kyseessä olevaa liiketoimea ei voida keinotekoisesti jakaa kahteen suoritukseen siten, että kyse on yhtäältä saamisen luovutuksesta ja toisaalta sellaisen asianosaisaseman luovutuksesta, jonka tarkoituksena on saamista koskeva ulosotto.

34

Tältä osin on todettava, että vaikka osoittautuisi, että – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 36 kohdassa – kyseisen liiketoimen muodostavista eri osatekijöistä pääasiallinen osatekijä perustuu aineellisen omaisuuden eli verovelvolliselle määrätyn kiinteistön

siirtoon, ennakkoratkaisupyyntöissä ei täsmennetä, oliko verovelvollisella, jolle kyseinen kiinteistö määrättiin, jo määräämisvalta kiinteistöön niin kuin tämä olisi sen omistaja, ennen kuin tuomio, jossa määrättiin kyseisestä kiinteistöstä, oli tullut lainvoimaiseksi.

35

Jos asia on näin, pääasiassa kyseessä oleva luovutustoimi, joka on tapahtunut unionin tuomioistuimessa esitettyjen huomautusten mukaan päivää ennen kuin tuomio, jossa määrätään kyseisestä kiinteistöstä, on tullut lainvoimaiseksi, muodostuu yhden osapuolen toteuttamasta aineellisen omaisuuden siirrosta, jolla toinen osapuoli oikeutetaan tosiasiallisesti määräämään kyseisestä omaisuudesta niin kuin tämä olisi sen omistaja ja joka siis muodostaa tavaroiden luovutuksen (ks. vastaavasti tuomio 27.3.2019, Mydibel, C-201/18, EU:C:2019:254, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Jos asia ei ole näin, pääasiassa kyseessä oleva liiketoimi muodostuu aineettoman omaisuuden luovutuksesta, joka koskee kiinteään omaisuuteen liittyviä oikeuksia, ja se kuuluu direktiivin 2006/112 25 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen palvelujen suorituksen käsitteen alaan. Tätä koskevien tarpeellisten selvitysten toteuttaminen kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.

36

Kun otetaan huomioon pääasiassa kyseessä olevan liiketoimen erityispiirteet, jotka on esitetty tämän tuomion 31–35 kohdassa, liiketoimi on – riippumatta siitä, luokitellaanko se palvelujen suoritukseksi vai tavaroiden luovutukseksi – luonteeltaan erilainen kuin 27.10.2011 annettuun tuomioon GFKL Financial Services (C-93/10, EU:C:2011:700) johtaneessa asiassa kyseessä ollut liiketoimi. Unionin tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa tarkastelema liiketoimi muodostui siitä, että toimija osti omalla riskillään maksamatta jääneitä saamisia niiden nimellisarvoa alempaan hintaan, minkä osalta unionin tuomioistuin katsoi kyseisen tuomion 26 kohdassa, että toimija, joka ostaa tällaisia saamisia, ei suorita vastikkeellista palvelua eikä harjoita kuudennen direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa taloudellista toimintaa, jos kyseisten saamisten nimellisarvon ja näiden saamisten kauppahinnan välinen erotus ilmentää kyseisten saamisten todellista taloudellista arvoa niiden luovutushetkellä. Pääasiassa kyseessä oleva liiketoimi muodostuu sitä vastoin siitä, että kolmannelle luovutetaan kaikki oikeudet ja velvollisuudet, jotka perustuvat verovelvollisen asianosaisasemaan ulosottomenettelyssä, jossa on kyse tuomioistuimen päätöksellä vahvistetusta saamisesta.

37

Edellä esitetystä seuraa, että pääasiassa kyseessä oleva liiketoimi on arvonlisäveron alainen direktiivin 2006/112 2 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdan nojalla.

38

Siltä osin kuin on kysymys siitä, kuuluuko kyseinen liiketoimi direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn vapautuksen soveltamisalaan, joka koskee luottojen myöntämistä ja välitystä sekä luotonantajan harjoittamaa luottojen hallinnointia, on huomattava, että – kuten Portugalin hallitus ja komissio ovat huomautuksissaan esittäneet ja kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 61 kohdassa tuonut esiin – pääasian taustalla olevat seikat eivät selvästikään koske luottoa, joka muodostuu pääoman luovuttamisesta toisen käyttöön ja josta saadaan asianmukainen korvaus korkoina tai toisaalta tavarantoimittajan hyväksymästä tavarantoimittajan ostohinnan maksamisen lykkäämisestä sitä vastaan, että tälle luotolle maksetaan korvauksena korkoa (ks. vastaavasti tuomio 11.7.1996, Régie dauphinoise, C-306/94, EU:C:1996:290, 16–19 kohta; tuomio 29.4.2004, EDM, C-77/01, EU:C:2004:243, 65–70 kohta ja tuomio 18.10.2018, Volkswagen Financial Services (UK), C-153/17, EU:C:2018:845, 36 kohta

oikeuskäytäntöviittauksineen). Ennakkoratkaisupyyntöistä ei nimittäin millään tavalla ilmene, että pääasiassa kyseessä olevaan liiketoimeen sisältyi Starplantin osalta velvollisuus maksaa korkoja, joilla on tarkoitus maksaa korvausta tälle myönnetystä luotosta.

39

Vaikka siis oletettaisiin, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pitää kyseistä liiketoimea palvelujen suorituksena, tällainen liiketoimi ei kuulu direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn vapautuksen soveltamisalaan.

40

Lisäksi on todettava, että – toisin kuin PNC väitti unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa – kun otetaan huomioon edellä 33 ja 35 kohdassa esitetyt seikat, pääasiassa kyseessä olevan liiketoimen ei missään tapauksessa voida katsoa koskevan saamia eikä se näin ollen kuulu direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan d alakohdassa sellaisten liiketoimien osalta säädetyn vapautuksen soveltamisalaan, jotka koskevat ”saamia – –, lukuun ottamatta saamisten perimistä”.

41

Esitettyyn kysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että direktiivin 2006/112 135 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että vapautusta, josta mainitussa säännöksessä säädetään sellaisten liiketoimien osalta, jotka koskevat luottojen myöntämistä ja välitystä tai luottojen hallinnointia, ei sovelleta liiketoimeen, jossa verovelvollinen luovuttaa kolmannelle vastiketta vastaan kaikki oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka perustuvat sen asianosaisasemaan ulosottomenettelyssä, jossa on kyse tuomioistuimen päätöksellä vahvistetusta saamisesta, jonka maksaminen on turvattu oikeudella takavarikoituun kiinteistöön, joka on määrätty kyseiselle verovelvolliselle.

Oikeudenkäyntikulut

42

Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto), on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 135 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että vapautusta, josta mainitussa säännöksessä säädetään sellaisten liiketoimien osalta, jotka koskevat luottojen myöntämistä ja välitystä tai luottojen hallinnointia, ei sovelleta liiketoimeen, jossa verovelvollinen luovuttaa kolmannelle vastiketta vastaan kaikki oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka perustuvat sen asianosaisasemaan ulosottomenettelyssä, jossa on kyse tuomioistuimen päätöksellä vahvistetusta saamisesta, jonka maksaminen on turvattu oikeudella takavarikoituun kiinteistöön, joka on määrätty kyseiselle verovelvolliselle.

Allekirjoitukset

(*1) Oikeudenkäyntikieli: portugali.